

Ο ΧΡΟΝΟΣ

ΚΑΙ Η ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ ΑΥΤΟΥ.

Λέγεται ὅτι εὐεργετικός τις ἄνθρωπος, μεταβάς ποτε εἰς τὸ γραφεῖον βαθυπλούτου ἐμπόρου ὅπως τὸν παρακινήσῃ νὰ συνδράμῃ φιλανθρωπικόν τι ἔργον, εὐρέθη ἐνώπιον σκηνῆς οὐχὶ λίαν ἐνθαρρυντικῆς δι' αὐτόν. Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν εἰσήρχετο εὔρε τὸν βαθύπλουτον ἔμπορον πικρῶς ἐπιπλήττοντα ἓνα τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ διὰ πέντε ἢ δέκα λεπτά. Τοῦτο βεβαίως τὸν ἔκαμε νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ὀλίγον ἢ οὐδὲν ἔπρεπε νὰ προσδοκᾷ παρ' ἀνθρώπου δεικνύοντος τοσοῦτον αὐστηρὰν οἰκονομίαν ἵνα μὴ εἴπωμεν γλισχρότητα. Ἐν τούτοις μείνας εἰς τὸ γραφεῖον ἐφανέρωσεν εἰς τὸν ἔμπορον τὸν σκοπὸν τῆς ἀφίξεώς του, ἐκεῖνος δὲ μετὰ προσεκτικὴν ἀκρόασιν ἀντὶ, ὡς ὁ ἄνθρωπος ἐφοβεῖτο, νὰ τὸν ἀποπέμψῃ μὲ ἀπότομόν τινα ἀρνησιν ἢ εὐτελές τι ποσόν, τῷ προσέφερε συνδρομὴν γενναιοτάτην. Τοῦτο τὴν ἐκπλήξιν ἐπροξένησεν εἰς τὸν ἄνθρωπον ὥστε μὴ δυνηθεὶς νὰ κρατηθῆ ὡμολόγησεν εἰλικρινῶς εἰς τὸν δωρητὴν ὅτι ἐξ ὅσων ἤκουσεν εἰσερχόμενος εἰς τὸ γραφεῖον οὐδέποτε προσεδόκα γενναιοδωρίαν τοιαύτην. « Αἶ, φίλε μου », τῷ ἀπεκρίθη ὁ ἔμπορος, « ὅσα μὲ ἤκουσες λέγοντα πρὸς τὸν ὑπάλληλόν μου ἀφορῶσι τὴν ὑπηρεσίαν· μάθε ὁμως ὅτι ἂν παρέβλεπον τὰς δεκάρας ἀμφιβάλλω ἂν σήμερον θὰ εἶχον λίρας ὅπως βοηθῶ τὰ καλά ». Καὶ τοῦτο εἶναι ἀληθέστατον καθότι αἱ δεκάραι συνερχόμεναι ἀποτελοῦσι τὰς λίρας.

Ἦλθον ὅ,τι ὁ ἔμπορος εἶπε περὶ χρημάτων τοῦτ' αὐτὸ ἐφαρμόζεται καὶ ὡς πρὸς τὸν χρόνον. Αἱ ὀλίγαι ὥραι τὰς ὁποίας ἀσχόπως χάνομεν ἐδῶ, τὰ ὀλίγα λεπτά τὰ ὁποία ἀδιαφόρως ἐκεῖ ἐξοδεύομεν ὁμοιάζουσι πρὸς ψίγματα χρυσοῦ, τὰ ὁποία δύνανται συνερχόμενα νὰ ἀποτελέσωσι χρυσοῦν ὄγκον· καθότι αἱ στιγμαὶ συνερχόμεναι ἀποτελοῦσιν ὥρας, αἱ ὥραι ἡμέρας, αἱ ἡμέραι ἐβδομάδας, μῆνας, ἔτη, τὰ ὁποία δι' ἕκαστον ἐξ ἡμῶν παρέρχονται, καὶ παρελθόντα δὲν ὑπάρχουσι πλέον!

Θεωροῦντες τὰς βιογραφίας τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἀδύνατον νὰ μὴ κινήθωμεν εἰς θαυμασμόν, βλέποντες τὰ ὅσα κατώρθωσαν διὰ

τῆς χρησιμοποίησεως ὅλου αὐτῶν τοῦ καιροῦ, ἤτοι μὴ χάνοντες τὸν ἀπὸ τὰς ἐργασίας αὐτῶν περισσεύοντα χρόνον, — τὰ χρυσᾶ ἐκεῖνα ψίγματα, τὰ ὁποία οἱ ἀγνοοῦντες ὅτι ἡ ἐνεργητικότης καὶ ἐπιμονὴ ἄγει πρὸς τὸ μεγαλεῖον περιφρονοῦσιν. Ὁ Σμάιλος (Smiles) ἐν τῷ ὠφελιμωτάτῳ αὐτοῦ συγγράμματι τῷ ἐπιγραφομένῳ « Αὐτοβοήθεια (self help) » διαβεβαίωσεν ὅτι ὁ Ἡλίας Βυρίττος (Buritte), ὅστις οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ παραδεχθῆ τὴν εἰς αὐτόν ἀποδιδόμενην μεγαλοφυίαν, ἀπέδιδεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὴν χρησιμοποίησιν ὅλου τοῦ καιροῦ. Ἐνῶ ἠργάζετο εἰς τὸ σιδηρουργεῖον ὡς σιδηρουργὸς ἐξέμαθε δεκαοκτῶ ἀρχαίας καὶ νεωτέρας γλώσσας σὺν εἰκοσιδύο διαλέκτοις εὐρωπαϊκαῖς! Ὁ δόκτωρ Μαζὸν Γούδης (Mason Good) μετέφρασε τὸν Λουκρήτιον ἐνῶ περιήρχετο τὰς ὁδοὺς τοῦ Λονδίνου ὅπως ἐπισκέπτηται τοὺς ὑπ' αὐτοῦ θεραπευμένους ἀσθενεῖς. Ὁ Δόκτωρ Δαρουῖνος (Darwin) συνέθεσε τὰ πλεῖστα τῶν συγγραμμάτων του ἐνῶ παρομοίως περιείρχετο τὴν χώραν. Ὁ δόκτωρ Βούρνυς (D. Burney) ἔμαθε τὴν Ἰταλικὴν καὶ τὴν Γαλλικὴν ἐν ᾧ μετέβαινεν ἐφιππος ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τοῦ ἄλλου μουσικομαθητοῦ του τοὺς οἴκους. Ὁ Ἑρρίκος Κίρκης (Henry Kiuki White) χρησιμοποιοῦν τὸν χρόνον καθ' ὃν περιεπάτει πορευόμενος εἰς τὸ γραφεῖον δικηγόρου τινὸς καὶ ἀναχωρῶν ἀπ' αὐτοῦ ἐξέμαθε τὴν Ἑλληνικὴν. Ὁ Χάλλης (Hall) ἔγραψε τὰς μελέτας του (contemplations) ἐν ᾧ ὠδηπόρει κατὰ τινὰ περιοδεῖαν. Ὁ Δαγεσσῶ, εἷς ἐκ τῶν ἀρίστων ὑπουργῶν οὗς εὐτύχησέ ποτε ν' ἀποκτήσῃ ἡ Γαλλία, ἔγραψε μέγα καὶ λαμπρὸν σύγγραμμα χρησιμοποιοῦν τὰς στιγμὰς καθ' ἃς περιέμενεν ἕως οὗ ἐτοιμασθῆ τὸ γεῦμα. Ἡ δὲ Κυρία Γενλῆ (Madame de Genlis) ὁμολογεῖ ὅτι πολλὰ ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτῆς συνέθεσεν ἐνῶ περιέμενε τὴν ἐλευσίαν τῆς ἡγεμονίδος τὴν ὁποίαν ἐδίδασκεν.

Ἐν τῇ βιογραφίᾳ τοῦ Οὐώλτερ Σκώττου ὁ συγγραφεὺς αὐτῆς Λοκχάρτιος λόγον ποιούμενος περὶ τῶν πολυειδῶν γνώσεων τοῦ βιογραφομένου παρατηρεῖ, ὅτι πολλοὶ

θαυμάζοντες δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσωσι πῶς κατῶρθωνε νὰ ἦναι ἐνήμερος εἰς παντός εἶδους σύγχρονον φιλολογίαν Ἀγγλικήν, Γαλλικὴν καὶ Γερμανικὴν. Εἶναι εὐκόλον νὰ φαντασθῆ τις, προσθέτει ὁ Λοκχάρτιος, ὅτι δι' ἐνός βλέμματος ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ἠδύνατο νὰ συνάγῃ περισσότερα τῶν ὄσων ἄλλος τις ἐμπόρει νὰ μάθῃ εἰς μίαν ἐβδομάδα, ἀλλὰ τὸ μυστικὸν συνίστατο εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σοφοῦ του γνωμικοῦ «οὐδέποτε μένε ἀργός». Χρησιμοποιοῦν πάσας του τὰς στιγμὰς εὕρισκε καιρὸν ὅπως βλέπη πάντα. Εἰς τὴν χρησιμοποίησιν ταύτην πασῶν τῶν στιγμῶν ὀφείλονται καὶ τὰ συγγράμματα τὰ «περὶ Διανοητικῶν καὶ Ἠθικῶν δυνάμεων» τοῦ δόκτωρος Ἀβερκρομβίου, ἅτινα τοσοῦτον διεφήμισαν αὐτὸν ὡς φιλόσοφον καὶ ἱατρόν. Ἐνῶ μετέβαινε πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἀσθενῶν του, εἴτε πλησίον κατῶκου οὔτοι εἴτε μακρὰν, τὸ μολυβδοκόνδυλον καὶ τὸ σημειωματάρειόν του ἦσαν εἰς ἀδιάκοπον χρῆσιν.

«Ὁ χρόνος εἶναι ἀργός μου» ἔλεγε ποτε συγγραφεὺς τις Ἰταλός. Καὶ πράγματι ὁ χρόνος καθ' ὑπερβολὴν ὁμοιάζει μὲ ἀργόν, ὅστις μένων μὲν ἀκαλλιέργητος οὐδὲν φέρει, ἢ μᾶλλον ἀκάνθας καὶ τριβόλους, καλλιεργούμενος δὲ πλουσιοπαρόχως ἀνταμοίβει τὸν φιλόπονον. Τοῦ ἀγροῦ τούτου οὐδεὶς ἐφ' ὅσον ζῆ δύναται ποτε νὰ στερηθῆ. Ἄν λοιπὸν θέλῃ νὰ διέρχηται τὰς ἡμέρας αὐτοῦ εὐαρέστους καὶ τὰς νύκτας ἀναπαυτικὰς, ἂν θέλῃ οὐ μόνον τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ νὰ μὴ πολλαπλασιάσῃ ἀλλὰ καὶ εὐκόλως νὰ θεραπεύῃ τὰς ὑπαρχούσας, ἂν θέλῃ ὑγείαν, εἰρήνην, χαρὰν, εὐδαιμονίαν ἄς καλλιεργήσῃ τὸν ἀργὸν τούτον καὶ δὲν θέλει μεταμεληθῆ. Ὅσον περισσότερον μέρος αὐτοῦ καλλιεργεῖ τόσον καὶ μεγαλειτέραν θέλει αἰσθάνεσθαι τὴν ἐσωτερικὴν ἐκείνην εὐχαρίστησιν ἐξ ἧς πηγάζει καὶ ἡ ὑγεία καὶ ἡ εὐτυχία. Ἴδου τὸ μυστήριον τῆς συνήθους ἡμῶν εὐχῆς «ἔτη πολλὰ καὶ καλά!»

Πλὴν, τί ἄρα εἶναι ὁ χρόνος παραβαλλόμενος πρὸς τὴν αἰωνιότητα; Τί δὲ αἱ ἡμέραι, οἱ μῆνες ἢ τὰ ἔτη πρὸς τὴν ἀπειρίαν τῶν αἰώνων; Βεβαίως σχεδὸν μηδέν· καὶ ὁμῶς ἐνῶ πάντες λέγομεν ὅτι «ὁ χρόνος φεύγει,» ἐνῶ πάντες γινώσκομεν ὅτι φεύγων ἀπέρχεται ἀνεπιστρεπτι, πόσον ὀλίγοι ἐξ ἡμῶν αἰσθάνονται τὴν σημασίαν τῆς φυ-

γῆς ταύτης τοῦ χρόνου! Τὸν χρόνον καθὼς καὶ τὴν ζωὴν δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνακαλέσωμεν καὶ ἐν τούτοις πόσοι ἐξ ἡμῶν δὲν σπαταλῶσιν ἀμφοτέρα ταῦτα εἰς μάτην; Πλὴν διὰ τούτους ἔρχεται ὦρα καθ' ἣν ματαίως θέλουσι μεταμεληθῆ, ὡς μὴ ἐργασθέντες ἐνόσω ἦτο ἡμέρα, διότι ἡ νύξ «ἐν ἧ οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι» τοὺς κατέλαβεν. Ἐνῶ διὰ τοὺς ἐργασθέντας ἡ νύξ ἐκείνη ἔσται νύξ ἀναπαύσεως μετὰ τὴν ὁποῖαν ἀνατέλλει ἡμέρα χαρμόσυνος, ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἢ μεγάλη καὶ ἐπιφανής.

ΠΑΘΗΜΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑ.

Καρδία πάσης κοινωνίας εἶναι ἡ ἀνατροφή. Ὅταν αὕτη ἦναι καλὴ καὶ ἡ κοινωνία ἔσεται εὐτυχής, εὐδαίμων, ἐναρμόνιος· ὅταν ὁμῶς ἦναι κακὴ ἢ παρημελημένη τότε, ἐωσοῦ βελτιωθῆ, οὐδέποτε τὰ δεινὰ, αἱ συμφοραὶ καὶ ἡ ἀθλιότης θέλουσι τὴν ἐγκαταλείψει. Τοῦτο οὐδεὶς ἔχων νοῦν δύναται ποτε νὰ ἀρνηθῆ, καὶ τοῦτο κυρίως ἡ ἱστορία, ἢ τε σύγχρονος καὶ ἡ τῶν παρελθόντων αἰώνων, σκοπεύει νὰ διδάσκη, θέτουσα ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ζώντων πολλὰ, παντοειδῆ, μεγάλα καὶ φοβερὰ παραδείγματα. Πλὴν πόσοι ὠφελοῦνται ἐκ τῶν παραδειγμάτων τούτων; εἰς πόσους τὰ ξένα παθήματα γίνονται ἴδια μαθήματα; Δυστυχῶς εἰς ὀλίγους· οἱ πολλοὶ πρέπει νὰ πάθωσι διὰ νὰ μάθωσι· πλὴν εὐτυχεῖς καὶ οὔτοι, καθότι ἂν καὶ δὲν ὠφελῶνται ἐκ τῶν ἀλλοτρίων, τούτων ὠφελοῦνται ἐκ τῶν ἰδίων παθημάτων. Οἱ πλεῖστοι ὁμῶς οὔτε ἐκ τῶν ἀλλοτρίων οὔτε ἐκ τῶν ἰδίων παθημάτων δεικνύουσιν ὅτι ὠφελοῦνται καὶ τοῦτο εἶναι ἀπελπιστικόν, καθότι ἀποδεικνύει φοβεράν τινα ἠθικὴν ἀναισθησίαν, μικρὸν ἢ οὐδόλως τοῦ θανάτου διαφέρουσαν!

Τὸ δεινὸν συμβάν, τὸ ὁποῖον κατεβύθισεν εἰς μέγα πένθος οὐ μόνον τὴν φιλότιν ἡμῖν Σμύρνην ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη, τὸ ὁποῖον ἔριψεν εἰς πολλὰς καρδίας, θρηνοῦσας ἤδη τὴν ἀπώλειαν τῶν φιλότινων, λύπην ἀπαρηγόρητον, τὸ ὁποῖον ἔσβυσε τὰς ἐλπίδας πολλῶν μητρικῶν καὶ πατρικῶν στηθῶν, ἴσταται φοβερόν ἐνώπιόν μας. Πλὴν τὸ μάθημα, τὸ μέγα καὶ σκληρὸν μάθημα, τὸ σωτήριον μάθημα, τὸ ὁποῖον ἐξ αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ πορισθῶμεν, πόσοι διείδον, πόσοι

ἐνόησαν, πόσοι καταλαμβάνουσιν ἢ πλέον ἐνθυμοῦνται; Μὴ φοβούμενοι μηδὲ δειλιῶντες νὰ εἴπωμεν ἀπλῶς καὶ καθαρῶς ὅτι δι' ὅσα πάσχομεν, ὅσα κακὰ καὶ ὅσα συμφοραὶ μᾶς εὕρισκουσιν, πταίομεν ἡμεῖς, προσθέτομεν καὶ, διότι πᾶν ὅ,τι κακόν, πᾶν ὅ,τι αἰσχρόν, πᾶν ὅ,τι ψυχοφθόρον ἐγέννησεν ἢ διαφορὰ τῆς δύσεως οὐ μόνον μετὰ πλειστης ὄσης ἐναγκαλιζόμεθα προθυμίας, οὐ μόνον ζητοῦμεν νὰ ἐξαπλώσωμεν, ἀλλὰ καὶ τὸν τολμῶντα νὰ ἐπισύρῃ ἐπ' αὐτῶν τὴν ἔλλογον προσοχὴν μας χλευάζομεν ἐλεεινῶς. Τί δὲ τὸ τούτου ἀποτέλεσμα; Αὐτοκτονία ἠθικὴ ἡμῶν αὐτῶν, φόνος ἠθικὸς καὶ πνευματικὸς ἀσπλαγχνος τῆς ἐπερχομένης γενεᾶς καὶ καταδίκη τῆς ὠραίας καὶ φιλότινης ἡμῖν Πατρίδος, τῆς ἀπεκδεχομένης ἐκ τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς ἡμῶν ὑψώσεως ἡμέρας μέλλοντος καλλιτέρου. Ἄν δὲ ἐλπίς τις περὶ βελτίονος μέλλοντος, ναὶ μὲν ἀμυδρὰ ἀλλὰ πάντοτε ἐλπίς, δὲν ὑπέφωσκε, τότε οὐδὲν ἕτερον εἰς τοὺς ἀγαθοὺς θὰ ἐμὲν, εἰμῆ, ἀφινόμενοι εἰς τὸ μέγα τῆς ψυχῆς αὐτῶν πένθος, νὰ μιμῶνται τὸν ἀείποτε τὴν ἀγαπητὴν αὐτοῦ πατρίδα θρηνοῦντα Ἰερεμίαν. Πλὴν εὐτυχῶς ἡ ἐλπίς ὑπάρχει· ὅσον δὲ περισσότεραν καὶ διαρκεστέραν ἐνεποίησε τὴν ἐντύπωσιν ἢ φοβερὰ καταστροφή, ὅσοι περισσότεροι διείδον ὅτι ἡ ἀνατροφή παρ' ἡμῖν εἶναι ἐλλειπεστάτη κατὰ τοσοῦτον καὶ ἡ ἐλπίς θέλει κραταιωθῆ.

Ὁ μέγας τῶν ἐθνῶν ἀπόστολος, ὁ θεσπέσιος Παῦλος ἀπαριθμῶν, ὡς τόσα παραδείγματα, τὰς ἀπωλείας καὶ καταστροφὰς ἃς ἡ ἐξ Αἰγύπτου ἐξεληθούσα διεφθαρμένη γενεὰ ὑπέστη, ἐπιλέγει. «Ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνοις· ἐγγράφη δὲ πρὸς νοῦθεσίαν ἡμῶν». Ἡ δὲ χρυσὴ τῆς Ἀντιοχείας ἀηδῶν, ὁ θεῖος Χρυσόστομος, λαλῶν περὶ τῶν συμφορῶν, ἃς προετοιμάζει εἰς ἑαυτὴν πᾶσα κοινωνία παραμελοῦσα τὴν ἀνατροφὴν τῆς, καὶ φέρων ὡς παράδειγμα τῆς καταστροφῆς, οὐ μόνον τῶν τέκνων, τῶν ὁποῖων παραμελεῖται ἡ ἀνατροφή, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ὀλιγοψηφάντων αὐτῆς γονέων, τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ἡλεί, ὅστις ἂν καὶ εἶχε πολλὰς ἄλλας ἀρετὰς, ἂν καὶ ἔκρινεν ἐπὶ εἴκοσιν ὅλα ἔτη τὸν Ἰσραὴλ, οἰκτρῶς ὁμῶς καὶ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ του καὶ πολὺ πλῆθος λαοῦ ἕνεκα τῆς πρὸς τὴν ἀνατροφὴν ὀλιγοψίας του ἀπωλέσθησαν, ἐπι-

φέρει ὅτι πᾶσαι αἱ τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου ἀρεταὶ οὐδόλως ἴσχωσαν ὅπως σώσωσιν αὐτὸν τῆς καταστροφῆς. «Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπεμελήθη μετ' ἀκριβείας τῶν τέκνων αὐτοῦ, σφόδρα καὶ ἐλεεινῶς κατεστράφη. Ἡ δὲ τῆς ὀλιγοψίας αὐτοῦ ταύτης ἀμαρτία, ὡς κύμα ἀγρίου καὶ μέγα, ὑπερέβη πάντα αὐτοῦ τὰ ἔργα τὰ καλά, καὶ τὰ κατορθώματα αὐτοῦ ἔκρυψεν ἅπαντα. Ἄφοῦ δὲ εὔρε ἐκείνον συμφορὰ τοιαύτη ὅποια τις δίκη δὲν περιμένει ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι ζῶμεν εἰς ἐποχὴν ἀπαιτούσαν πολὺ μείζονα ἀγάπην πρὸς τὴν σοφίαν, ἡμᾶς οἵτινες πολὺ ἀπέχομεν τῆς ἐκείνου ἀρετῆς, τῶν δὲ τέκνων ἡμῶν οὐ μόνον δὲν ἐπιμελοῦμεθα ἀλλὰ καὶ τοὺς θέλοντας νὰ πράξωσι τοῦτο ἐπιβουλεύομεθα καὶ πολεμοῦμεν, καὶ χαλεπώτερον παντός βαρβάρου περὶ τὰ τέκνα ἡμῶν διακείμεθα; Καὶ ἡ μὲν τῶν βαρβάρων ὠμότης μέχρι δουλείας καὶ ἀναστατώσεως καὶ ἀνδραποδισμού τῆς πατρίδος προβαίνουσα περιορίζεται εἰς τὰ τοῦ σώματος δεινὰ· ὑμεῖς ὁμῶς καταδουλοῦτε τὴν ψυχὴν τῶν τέκνων, καὶ καθάπερ τινὰ αἰχμάλωτον, δέσαντες παραδίδετε εἰς πονηροὺς καὶ ἀγρίους δαίμονας, εἰς αἰσχρὰ καὶ ἄτιμα πάθη· διότι ὅτε οὔτε ὑμεῖς διδάσκετέ τι πνευματικόν πρὸς αὐτὰ οὔτε τοὺς θέλοντας νὰ πράξωσι τοῦτο ἀφίνετε, οὐδὲν ἕτερον ἢ τοῦτο ἐργάζεσθε. Καὶ μὴ μοι λεγέτω τις ὅτι πολλοὶ, ἀμελήσαντες τῶν τέκνων αὐτῶν πολὺ μᾶλλον ἢ ὁ Ἡλεί, οὐδὲν ἔπαθον πάθημα οἷον ἐκείνος· διότι πολλοὶ πολλάκις καὶ χαλεπώτερα τοῦ Ἡλεί ἔπαθον διὰ ταύτην τὴν ἀμαρτίαν. Πλὴν πόθεν ἄωροι θάνατοι; πόθεν νόσοι χαλεπαὶ καὶ συνεχεῖς εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὰ τέκνα ἡμῶν; πόθεν ζημίαι; πόθεν περιστάσεις; πόθεν ἐπήρειαι; πόθεν τὰ μυρία κακὰ;»

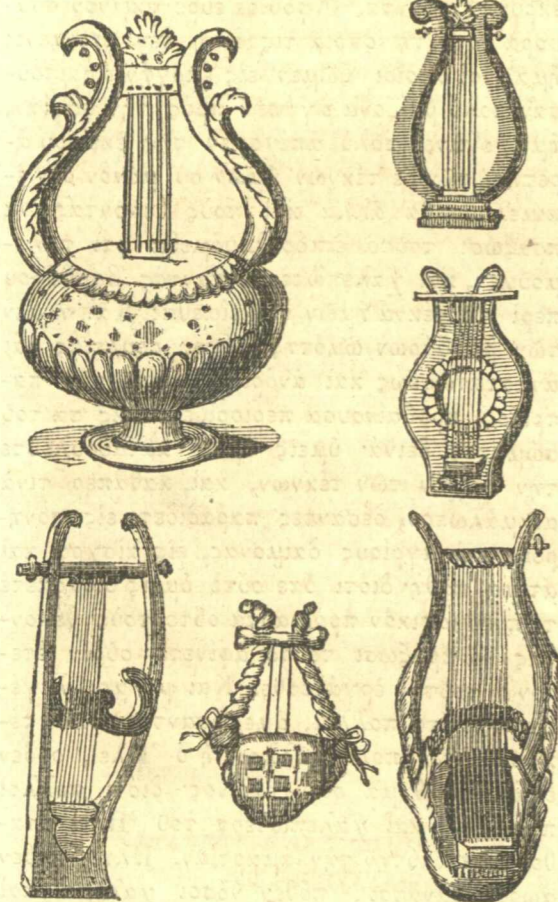
Εἶθε ὁ τύπος τῆς ἐκατοννέκρου κιβωτοῦ τῆς ἀπωλείας νὰ μὴ μείνη ἀνευ σωτηρίου ἀποτελέσματος, διότι καθὼς οἱ δέκα καὶ ὀκτὼ ἐκεῖνοι ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωάμ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δὲν ἦσαν χειρότεροι τῶν λοιπῶν ἱεροσολυμιτῶν, πρὸς τοὺς ὁποῖους ὁ Χριστὸς ἔλεγεν «ἀλλ' ἔαν μὴ μετανοήτε, πάντες ὁμοίως ἀπολεισθε» καὶ οἱ ὁποῖοι, πράγματι, δὲν παρήλθον τεσσαράκοντα ἔτη καὶ οὐ μόνον πάντες ἐκείνοι ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι σὺν αὐτοῖς ἀπωλέσθησαν, οὕτως οὔτε ἡμεῖς εἴμεθα καλλίτεροι τῶν πνιγέντων ἀδελφῶν μας καὶ ἐπομέ-

ως ούτε εν ασφαλεία εν μη αλλάξωμεν οδόν.

ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ.

Γ'. ΟΡΓΑΝΑ ΕΓΧΟΡΔΑ.

Λύραι.

Πολλά εκ των εν τη Αγία Γραφή αναφερομένων μουσικών οργάνων είναι δυσκολώτατον να ορισθώσι, καθότι οί Έβραίοι, μη καλλιεργούντες την γλυπτικήν και ζωγραφικήν, ουδέν ίχνος περι του σχήματος αυτών μας κατέλιπον· είναι λοιπόν δυσκολώτατον εκ μόνου του ονόματος αυτών να σχηματίσωμεν ιδέαν. Άλλ' όταν λάβωμεν υπ' όψιν ότι οί Ισραηλίται και υπό των Αιγυπτίων και υπό των Άσσυρίων και Βαβυλωνίων υπεδουλώθησαν είναι λογικόν να συμπεράνωμεν ότι κατά την διαμονήν αυτών εν τε Αιγύπτω και εν Μεσοποταμία ή μουσική των και επηρέασε και επηρέασθη ύ-

πό της μουσικής των κυρίων των. Έκ του φωτός το όποιον διεχύθη υπό των πολλών ανακαλυφθέντων Αιγυπτιακών και Άσσυριακών τοιχογραφημάτων και αναγλύφων πās παρατηρητής δύναται να αποκτήση ακριβή γνώσιν της μουσικής της επηρεασάσης τους Έβραίους και να πεισθῆ ότι αι νεώτεροι ανακαλύψεις, διαφωτίζουσαι ήμās προς κατάληψιν της Γραφής ουδόλως αντιφάσκουσι προς τās εν αυτή εμπεριεχομένας αληθείας.

Έκ των εγγόρδων οργάνων, των εν τη Παλαιά Γραφή αναφερομένων, πολυς γίνεται λόγος περι του Κιννόρ, το όποιον οί Έβδομήκοντα άλλοτε μεν μεταφράζουσι κινύραν (1) άλλοτε δε κιθάραν (2) εστιν ότι δε και ψαλτήριον (3), και περι του Νεβέλ, το όποιον μεταφράζεται νάβλα, ή ως επι το πλείστον ψαλτήριον δεκάχορδον, ή απλώς ψαλτήριον, ενίοτε δε και κιθάρα (4). Η εφευρεσις της κινύρας (Κιννόρ) αποδίδεται υπό του Ιεροϋ ιστορικού εις τον πρό του κατακλυσμου άκμάσαντα Ιουβάλ (Γέν. δ'. 21). Ο δε Λάβαν εν τη απαριθμήσει των μουσικών οργάνων την όποιαν, ελέγχων τον γαμβρόν του, ποιεί (Γεν. λά. 27), το αναφέρει. Οτε προέκειτο να αναγορευθῆ βασιλεϋς ο Σαούλ λέγεται ότι εμπροσθεν των προφητών, οίτινες εμελλον να τον κηρύξωσι βασιλέα, επάίζοντο νάβλα και τύμπανα και αυλός και κινύρα (Α'. Βασ. ε. 5). Οτε δε ο αυτός βασιλεϋς Σαούλ παρεφρόνησε προσκληθείς ο Δαβιδ όπως τον διασκεδάξῃ διά της μουσικής του «ελάμβανε την κινύραν και εψαλλεν εν τη χειρι αυτου, και ανέψυχε Σαούλ, και αγαθόν αυτω, και αφίστατο απ' αυτου το πνεϋμα το πονηρόν» (Α'. Βασ. ις. 23). Το ξύλον εξ ου κατασκευάζοντο κατά το Έβραϊκόν κείμενον ήτο ξύλον ελάτης (5), πλην ο βασιλεϋς Σολομων κατασκευάσατο αυτας και εξ ξύλων αλγουμειμ ή αλμουγειμ, ήτοι ξύλων πευκίνων (6), τα όποια τω εφερον τα πλοιά του εκ της γῆς Οφειρ, ή Χρυσῆς γῆς κατ' Ιωσηπον. Τα ξύλα ταυτα, λέγει ο Ιωσηπος (Αρχ. Η'. 7)

(1) Α'. Βασιλειών ι. 4, ις'. 16—23. Β'. Βασιλειών ς'. 5 κτλ. (2) Γενεσ. λά. 27. Ψαλμ. λβ'. 2, μδ'. 4, οα. 22 κτλ. (3) Γενεσ. δ'. 21. Ψαλμ. μή. 5. (4) Ψαλμ. π. 3. (5) Ιερά Γραμ. Β'. Σαμουήλ ς'. 5. (6) Βασ. Γ. ι. 12. Παραλ. Β'. θ'. 44.

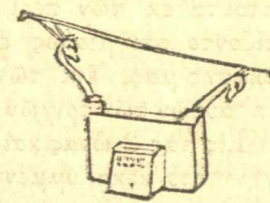
εφαινοντο ως ξύλα συκής πλην λευκότερα και μάλλον στιλβοντα.

Η χρῆσις της κινύρας ήτο ποικειδής. Οτε ή κιθωτός μετεφέρετο εξ οικου Άμιναβād μετὰ των άλλων οργάνων επάίζετο και κινύρα (Β'. Βασιλ. ς'. 5 Α'. Παραμ. κ'. 8). Οτε ενεκαινιάζετο ο ναός υπό του Σολομωντος (Παραλ. Β'. ε. 12), ότε οί Ιουδαίοι επέστρεφον εκ της κατά των Μωαβιτών νίκης των (αυτόθι κ'. 28), ότε ο βασιλεϋς Έζεκίας εκαθάρισε τον ναόν (αυτόθι κθ'. 25). Οτε εν ήμέραις Νεεμία εγένοντο τα εγγαίνια του τείχους των Ιεροσολύμων (Νεμ. ιθ'. 27) μετὰ των άλλων μουσικών οργάνων επάίζετο και κινύρα. Εν Ιωβ, αι χρήσεις του κιννόρ φαίνονται ποιμενικαι, εν ψαλμοις το όργανον τουτο παρίσταται ως χρησιμεϋον εις το αινεϊν και δοξολογειν τον Θεόν εν δε Ησαία και Ιεζεκιήλ το βλέπομεν και εις συμπόσια. Καί ταυτα περι της χρήσεως της κινύρας. Πλην ποιον άρα ήτο το σχήμα της (7); Έκ των όσων εκ των συγγραμμάτων των προφητών εζήγομεν φαίνεται ότι ήτο ελαφρόν τι όργανον του όποιου αι χρήσεις ήσαν αι αυταί με τās της λύρας. Αί λέξεις κιννόρ, κιθάρα κιτάρα (λατινιστί) και κισσάρ, ή νεωτέρα των Αιγυπτίων λύρα δέν είναι άνόμιαι (8).

Η λύρα ήτο όργανον γνωστότατον εις τους αρχαίους Αιγυπτίους και Άσσυρίους φαίνεται δε ότι και Έβραϊκή τις λύρα της εποχής του Ιωσηφ παρίσταται εν αρχαία τινι Αιγυπτιακή τοιχογραφία, ανακαλυφθειση εις τάφον εν Βενί Χασάν. (Βενί Χασάν λέγονται σπήλαιά τινα ευρισκόμενα επι της ανατολικῆς όχθης του Νείλου). Το σχήμα της λύρας ταύτης φαίνεται εν τῶ υπό αριθμόν 2 ξυλογραφήματι ήμων.

1. Λύρα Άσσυριακή.

2. Λύρα Αιγυπτιακή.

Επι των Άσσυριακών αναγλύφων απαν-

(1) Ο Ιωσηπος λέγει μόνον ότι είχε δεκα χορδās. Αρχ. Ζ'. ιθ'. 3. (2) The music of Ancient Nations by Carl Engel chap. vi.

τώνται πολλών ειδών λύραι, ών μία είναι και ή διά του υπ' αριθμόν 1 ξηλογραφήματος μας παριστανόμενη. Ελήφθη δε αυτή εξ αναγλύφου, παριστώντος ομάδα τινά αιχμαλώτων, παιζόντων λύρας και έχόντων το ύφος έβραϊκόν. Επί τινων νομισμάτων, αποδιδόμενων εις Σίμωνα τον Μακκαβαϊον, άκμάσαντα περι τὰ τριακόσια πρό Χριστου, φαίνεται κεχαραγμένη λύρα. Σχ. 3

σχ. 3.

Παρά τοις Έλλησι, τοις Ρωμαίοις και τοις Πέρσαις αι λύραι ήσαν εις μεγίστην χρῆσιν. Οί Έλληνες απέδιδον την εφευρεσιν αυτής εις τον Έρμη. Οί Σπαρτιαται ήσαν αυστηρότατοι ως προς το παραδεδεγμένον της λύρας σχήμα· ούτοι περιώρισαν και τās χορδās αυτής εις επτά και επιώρουν πάντα τολμώντα να προσθήση ή μεταβάλλη τι επ' αυτών. Πολύμνηστος ο Κολοφώνιος εν τούτοις μετέβαλε την λύραν καταβιάσας αυτήν καθ' ήμισυ τονον του Δωρικου ρυθμου, και χαλαρώνων, κατά Πλήνιον, τās χορδās πολυ περισσότερον παρ' όσον πριν εγένετο· πλην τεντώνων παλιν αυτας όταν ήθελε να λυρίση κατά τον παλαιόν τρόπον. Αί εκ του ώραιου αυτών σχήματος διακρινόμεναι ελληνικαι λύραι, αι εν κεφαλίδι του παρόντος άρθρου ευρισκόμεναι, ελήφθησαν εκ διαφόρων αναγλύφων ελληνικών.

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙ' ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ο Κ. Γ. Τισσάνδιερος, επιχειρήσας την 4ην φεβρουαρίου αεροστατικήν τινα εκδρομήν διά μετεωρολογικās παρατηρήσεις, διηγείται τὰ κατ' αυτήν εν τη «Κοινοποιουμένη Έπιστήμη» ως ακολούθως.

Την Κυριακήν 4(16) φεβρουαρίου επιβās αεροστάτου μετὰ του αδελφου μου Άλβέρτου και πέντε άλλων αεροπόρων, ανεχωρήσαμεν 20 λεπτά μετὰ την 11ην ώραν εκ του καταστήματος του αερίου (gaz) της Βιλλέττης (Παρίσιοι). Το αεροστατον Ιωάννης Βάρτ, 2,000 κυβικων μέτρων, το όποιον ο Κ. Ραμπόντης, γενικός διευθυντής των ταχυδρομείων, ευηρεστήθη να μās παραχωρήση όπως εξακολουθήσωμεν τās αεροστατικās παρατηρή-

σεις μας, ἐπληρώθη ἐκ φωτιστικοῦ ἀερίου, μετὰ τὸ ὁποῖον ἤρχισέ νὰ ἀνέρχεται διευθυνόμενον πρὸς νοτιοδυμάς καὶ μετ' οὐ πολὺ εἰσῆλθεν ἐντὸς πυκνοῦ στρώματος νεφῶν, ἅτινα ἐξετείνοντο ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ὡς ἀπέραντος ἐξ ἀτμῶν συνδόνη, εἰς ὕψος 1,200 μέτρων.

Δέκα λεπτά περίπου μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μας εἶχομεν ἤδη διέλθει τὰ νέφη, τὸ δὲ ἀερόστατον εὐρέθη ἄνωθι ἀληθοῦς ὠκεανοῦ ἐξ ἀτμῶν τοὺς ὁποίους αἱ ἡλιακαὶ ἀκτίνες καθ' ὑπερβολὴν ἐζώτιζον. Ὁ οὐρανὸς ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μας ἦτο βαθὺς γαλάζιος καὶ ἐξετείνετο ὡς θόλος κυανοῦς ἐπὶ ἀληθοῦς ὄροπέδιου ἐκ σωροῦ στρογγύλου, ἔχοντος τὴν ὄψιν κρυσταλλίνης θαλάσσης ἐν πλήρει φωτισμῷ.

Ἐπὶ τρεῖς κατὰ συνέχειαν ὥρας ἐκρατούμεθα 400 περίπου μέτρα ὑψηλότερον τῶν νεφῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπιπτεν ἡ σκιά τοῦ ἀεροστάτου, περικυκλωμένη ὑπὸ φωτεινῶν κύκλων ἀπαραμίλλου ὠραιότητος. Παρατηρήσαμεν τρεῖς τὰ ὀπτικά ταῦτα ἀποτελέσματα εἰς ὕψος 1,350 μέτρων ἀπὸ τῆς γῆς ἡ σκιά τοῦ ἀεροστάτου δὲν εἶχε φωτεινὸν ἐξωτερικὸν κύκλον, ὅστις μόνον περὶ τὴν σκιάφην ἐφαίνετο. Εἰς 1,700 μ. ὕψος ἡ σκιά ἦτο μικροτέρα καὶ περιεκυκλοῦτο ὑπὸ ἱριδος σχηματιζούσης στεφάνην σχήματος ἐλλειψοειδοῦς ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ὕψους εἶδομεν τέλος ἀργότερα ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν νεφῶν πίπτουσα σκιά μας περιεβάλλετο τρεῖς φωτεινοὺς καὶ ὁμοκέντρους κύκλους. Πάντοτε τὸ ἰόχρουν ἦτο ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐρυθροῦν ἐξωτερικόν· ἀλλὰ τὸ κυανοῦν καὶ χρυσοειδὲς ἦσαν τὰ μᾶλλον ἐμφανῆ τῶν ἐκ τῆς ἀναλύσεως τοῦ φωτός χρωμάτων.

Ἡ θερμοκρασία ἦτο πολὺ ὑψωμένη, τὸ ἑκατοβάθμιον θερμομέτρον ἐδείκνυε 17 1/2 βαθμοὺς ὑπεράνω τοῦ μηδενικοῦ, αἱ ἡλιακαὶ ἀκτίνες ἦσαν πολὺ θερμαὶ καὶ ἐνίοτε μᾶς ἔκαιον τὸ πρόσωπον. Ἐκρατήσαμεν τὸ ἀερόστατον ἐπὶ τρεῖς ὥρας ὑπεράνω τῶν νεφῶν, εἰς 1,400 μέχρι 2,000 μέτρων, ὅπερ ἦτο καὶ τὸ ἀνώτατον ὕψος εἰς ὃ ἀνήλθομεν.

Τὴν 1 ὥραν καὶ 20 λεπτά μ. μ. ἐξετιλύξαμεν σύρμα χαλκινὸν 200 μέτρων μήκους, τὸ ὁποῖον ἀφίσαμεν νὰ κρέμαται ὑπὸ τὸ ἀερόστατον ἢ κάτω ἄκρα τοῦ σύρματος ἦτο μυτηρὰ, ἡ δὲ ἄνω, ἥτις ἐκρατεῖτο

ἀπὸ τῆς σκάφης μας καὶ ἦτο μεμονωμένη διὰ σωλήνος ἐκ καουσοῦκ, ἐτελεύτα εἰς χαλκινὸν σφαιριδίον. Ἄμα ἐθέσαμεν τὸ ἠλεκτροσκόπιον πλησίον τοῦ χαλκίνου σφαιριδίου τὰ χρυσὰ φύλλα τοῦ ἠλεκτροσκοπίου ἀποτόμως ἐχωρήθησαν ἀπ' ἀλλήλων τότε διὰ ῥάβδου ἰσπανικοῦ κηροῦ ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἠλεκτρισμὸς ἐκεῖνος ἦτο ἀρνητικός.

Εἰς τὰς 2 ὥρας καὶ 15 λεπτά τὸ ἀερόστατον καταβὰν ἔφθασε τὴν ἐπιφάνειαν τῶν νεφῶν, ὑπεράνω τῶν ὁποίων τόσον χρόνον ἐκρατεῖτο. Τὸ χαλκοῦν σύρμα ἐβυθίζετο τότε ἐντὸς τῶν νεφῶν. Τὸ ὕψος εἰς ὃ εὐρισκόμεθα ἦτο 1,350 μέτρων. Ἐφερα τὸν δάκτυλόν μου πλησίον τοῦ χαλκοῦ σφαιριδίου καὶ ἀμέσως ἐξῆλθε σπινθήρ μετ' ἀρκετοῦ κρότου. Ἡ ἐντασις τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἦτο τασαύτη ὥστε ὅστις ἔφερε τὸν δάκτυλον πλησίον τοῦ σφαιριδίου ἠσθάνετο ἰσχυρὸν κλονισμόν εἰς τὸν βραχίονα. Διήρκεσε δὲ τὸ τοιοῦτον ὄλον τὸν χρόνον καθ' ὃν τὸ ἀερόστατον ἦτο περικυκλωμένον ὑπὸ νεφῶν, ἦτοι ἡμίσειαν ὥραν.

Εἰς τὰς 2 ὥρας καὶ 25 λεπτά ἤμεθα ἐντὸς τῶν νεφῶν. Τὸ ψῦχος μᾶς κατέλαβε μετὰ πολλῆς δυνάμεως, ἡ δὲ δριμύτης αὐτοῦ μᾶς ἐφαίνετο ὑπερβολικὴ ἐπειδὴ ἐπὶ τρεῖς προηγουμένας ὥρας ἤμεθα ἐκτεθημένοι εἰς τὰς θερμὰς τοῦ ἡλίου ἀκτίνας. Οἱ λευκοὶ πλὴν ἀδιαφανεῖς ἀτμοὶ ἔκρυσσαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν τὸ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἡμῶν αἰωρούμενον ἀερόστατον τὸ θερμομέτρον ἐδείκνυε 2 βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδενικόν καὶ πάχνη ἀφθονος ἐκολλᾶτο εἰς τὰ σχοινία μας. Τὸ χαλκοῦν σύρμα ἐξέπεμπεν σπινθήρας πολυπληθεῖς καὶ ἐκαλύπτετο μὲ πυκνὰ λεπίδια πάγου ἔχοντα ὄψιν ἀδαμαντίνην. Τὰ μικρὰ ταῦτα κρύσταλλα, μὴ πίπτοντα ἐκ τῶν περὶ ἡμᾶς ἀτμῶν ἐσχηματίζοντο στιγμιαίως ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῆς σκάφης μας, ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων μας καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν τριχῶν μας.

Εἰς τὰς 2 ὥρας καὶ 45 λεπτά εἶδομεν τὴν γῆν ἦτο κεκαλυμμένη ὑπὸ χιόνος. Τὸ ἀερόστατον κατήρχετο βραδέως καὶ βαθμηδὸν ἐπλησίαζε τὸ ἔδαφος. Τὸ βαρόμετρον ἐδείκνυε 300 ποδῶν ὕψος ὅτε αἰφνης ὁ ἀδελφός μου ἐφώνησεν ὅτι τὸ κρεμάμενον σχοινίον μας, τὸ ὁποῖον ἦτο 100 ποδῶν μακρὸν ἤγγισε τὴν γῆν. Ἡμεθα ἐπὶ τοῦ ὄροπέδιου

Μοντιρῶ, ἔχοντος πραγματικῶς ὕψος 200 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ἡ θέσις ἐφ' ἧς κατήλθομεν ἀπέχει 120 χιλιομέτρα τῶν Παρισίων, διήλθομεν δὲ ταῦτα εἰς 3 ὥρας καὶ 45 λεπτά.

Κατὰ τὴν ἀεροναυτικὴν ταύτην ἐκδρομὴν ἔσχομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ ἐπαναλάβωμεν μετ' ἐπιτυχίας τὸ πείραμα τὸ ὁποῖον ὁ Γάλλουσσάκ εἶχεν ἐπιχειρήσει ἐπὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ τῆς ἀτμοσφαίρας. Ἀλλὰ τὸ χαλκοῦν σύρμα μας ἦτο πολὺ μακρύτερον τοῦ ὑπὸ τοῦ περιφήμου φυσικοῦ μεταχειρισθέντος. Ὡς ἐκ τούτου δὲ ἐπετύχομεν καὶ ἠλεκτρισμὸν περισσότερον. Προσέτι ἐπεβεβαιώσαμεν τὴν παρατήρησιν τοῦ Κ. Βαρράλ περὶ τοῦ παγετώδους νέφους τὸ ὁποῖον δι' ἀεροστάτου εἶχε διασχίσει εἰς μέγα τῆς ἀτμοσφαίρας ὕψος. Πιστεύω ὅτι ὁ σωρὸς τῶν παγετωδῶν ἀτμῶν, δι' ὧν κατερχόμενοι διήλθομεν, ἦτο τῆς αὐτῆς φύσεως.

ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΑ ΣΙΔΗΡΟΥ κλπ.

Εἶναι πασίγνωστον ὅτι ἡ ἀτμοσφαῖρα πολὺ ἐπηρεάζει τὴν ξυλίαν, τὸν σίδηρον καὶ ἄλλας πρὸς οἰκοδομὴν ἀναγκαιοτάτας ὕλας· ὁ σίδηρος λόγου χάριν ἐκτεθημένος ἐν αὐτῷ σκουριάζει, τὰ ξύλα σήπονται· ἂν λοιπὸν εὐρίσκετο τρόπος τις, δι' οὗ ἡ τοιαύτη βλάβη τῶν χρησίμων ὑλῶν προσλαμβάνετο, βεβαίως μεγάλη ὑπηρεσία ἦθελε προσγίνει εἰς τὴν οἰκοδομητικὴν καὶ ἄλλας ἀναγκαίως ὑλικὰς ἐργασίας. Ἀγγλικὸν τι φύλλον, « ἡ τοῦ Μηχανικοῦ Ἀποθήκη », (Mechanic's Magazine) ἀναφέρει ὅτι ἀνεκαλύφθη μέσον τι δι' οὗ δυνατόν νὰ προφυλαχθῶσιν αἱ ὕλαι αὗται ἀπὸ τὴν βλαβερὰν τοῦ ἀέρος ἐπήρειαν, περὶ τοῦ ὁποίου δίδει τὰς ἐξῆς συντόμους πληροφορίας.

« Ἀνεκαλύφθη εἰς τὰ βόρεια τῆς Οὐαλλίας περίεργον τι στρώμα χαλικίτου (cilice) λίθου σχεδὸν καθαροῦ· ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας λεκάνης τινός, εὐρισκομένης εἰς μέγα ὕψος ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης καὶ ἀποτελούσης τὴν κοίτην λίμνης. Τὸ στρώμα τοῦτο τοῦ χαλικίτου ἔχει πάχος πολλῶν ποδῶν καὶ ἐπικάθηται ἐπὶ ἄλλου πολὺ μεγαλειτέρου στρώματος τῆς αὐτῆς ὕλης, ἀλλ' ὀλιγότερον καθαράς.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως προέκειψαν τὰ ἐξῆς ἐξαγόμενα·

Χαλικίτης καθαρὸς	μέρη	79
Ἰδωρ	»	13
Ὄξύδειον σιδήρου	»	3
Λευκάργιλος (alumine)	»	4
Μαγνήσιον	»	1

Τὸ σύνθετον τοῦτο σῶμα δυνατόν νὰ ἀποδειχθῆ πολὺ χρήσιμον εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ εἰς τὰς τέχνας, ὡς λόγου χάριν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ εἰς τὴν ὑελοποιίαν, ἂν χωρισθῆ ἀπὸ τοῦ ἐν αὐτῇ ὀξυδείου τοῦ σιδήρου. Ἐκτὸς τούτου οἱ χημικοὶ εὖρον ὅτι δύναται νὰ ἐφαρμοσθῆ εἰς πολλὰς τέχνας ἕνεκα τῆς καταστάσεώς της, καθότι εἶναι κόνις λεπτοτάτη, τὴν ὁποίαν δι' οὐδενὸς μηχανικοῦ μέσου ὁ ἄνθρωπος ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχη. Ἡ ὕλη αὕτη ἀφοῦ ἐξαχθῆ ἐκ τῆς θέσεώς της πλύνεται καλῶς ἐντὸς ὕδατος καὶ ἀκολούθως στεγνώνεται· εἶναι δὲ κόνις λευκὴ καὶ πολὺ λαμπρά. Μέχρι τοῦ παρόντος ἡ μόνη χρησιμοποίησις αὐτῆς συνίσταται εἰς κατασκευὴν βαφῆς, τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος. Διὰ τὴν χρῆσιν ταύτην ἡ κόνις ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι ἐντελῶς ξηρὰ, ὁπότε καὶ ἐμπεριέχει 92 τοῖς 100 καθαρὸν χαλικίτην, καὶ τότε ἐξαιρετα καθίσταται ἡ βάσις τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος βαφῆς, καθότι ἐντελῶς ἐνοῦται μετὰ τῶν ἐλαίων (λινελαίου καὶ λοιπῶν) καὶ εἶναι εἰς ἄκρον εὐμεταχειρίστος· ἀντέχει δὲ εἰς τὴν ἐπήρειαν πάντων τῶν ὀξέων καὶ εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῆς θερμότητος. Προσέτι δὲ πρέπει νὰ προσθεσωμεν ὅτι δὲν ἐμπεριέχει καμμίαν μεταλλικὴν βάσιν καὶ ὅτι τὰ χρίσματα τὰ ὁποῖα διὰ τοῦ χρωστήρος (βρούτσας) ἐναποτίθενται ἐπὶ ξύλου ἢ ἄλλου σώματος καθίστανται σκληρότατα καὶ δύναται νὰ προφυλάξωσι καὶ ἀπὸ πυρκαϊᾶν πᾶν ὅ,τι καλύπτουσι καὶ αὐτὰς τὰς μᾶλλον εὐφλέκτους ὕλας. Ταῦτα δὲν εἶναι προσόντα μικρά.

Ὁ διὰ τοῦ χαλικίτου οὗτος χρωματισμὸς εἰσῆχθη εἰς τὸ ἐμπόριον διὰ τινος ἐταιρίας, ἥτις ἠνοιξε μέγα κατάστημα ἐν Λιβερπούλῃ (Fenwick street). Ἡ αὕτη ἐταιρία προμηθεύει ὕλην ἐκ τοῦ αὐτοῦ χαλικίτου, προωρισμένην ἵνα προφυλάττῃ τοὺς ἐσωτερικοὺς τοίχους τῶν οἰκιῶν ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν, ὡς καὶ τοὺς ἐκτεθημένους εἰς πάσας τὰς μεταβολὰς τοῦ ἀέρος. Ὁ χαλικίτης εἰσχωρεῖ εἰς τοὺς πόρους τῶν πλίνθων, τοῦ

πηλοῦ, τῶν λίθων καὶ ἄλλων ὑλῶν τῆς αὐτῆς φύσεως· διὰ δὲ τῆς ἐπηρείας τοῦ ἀέρος σχηματίζει συμπάγη ἐπιφάνειαν ἔχουσαν μικρὸν πάχος καὶ πάντα τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ κοινοῦ χάληκος ».

Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ ἐκ χαλικίτου τοῦτου χρίσματος, τοῦ δυναμένου νὰ προφυλάξῃ πολλὰ χρήσιμα ἀπὸ σῆψιν καὶ καταστροφῆν. Πλὴν καὶ ἐν ἄλλῃ τινι φύλλῳ ἀπαντήσαντες ἀπλοῦν τινα καὶ εὐκόλον τρόπον δι' οὗ προλαμβάνεται ἡ σῆψις τῶν πασσάλων (πάλων) καλὸν νομίζομεν νὰ παραθέσωμεν καὶ αὐτὸν ἐνταῦθα. «Λάβε, λέγει λινέλαιον ἐψημένον καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ρίψον κόκκιν ἀνθράκων λεπτὴν καὶ ἔχωσον ἕωσοῦ τὸ μίγμα λάβῃ μορφήν χρωματιστικῆς ὕλης (μπογιᾶς). Βάψον τὰ ξύλα τῶν πασσάλων διὰ τῆς ὕλης ταύτης καὶ ὅσον πολὺ καὶ ἂν ζήσῃ ὁ μεταχειρισθόμενος τοὺς πασσάλους δὲν θὰ προφθάσῃ νὰ ἴδῃ τὰ ξύλα σηπόμενα. Πρὸ τινων ἐτῶν, λέγει ὁ συντάκτης τοῦ ἐν λόγῳ ἀρθριδίου, εὔραν τὸν τρόπον τοῦτον, δι' οὗ τὸ ξύλον ἐντὸς τῆς γῆς δύναται νὰ διαρκέσῃ περισσότερον καὶ ἀπὸ τὸν σίδηρον ἀκόμη, ἀλλὰ τὸ ἐνόμισα τόσον ἀπλοῦν καὶ τόσον ἐφθηνὸν ὥστε δὲν ἐθεώρησα πρέπον νὰ προξενήσω δι' αὐτὸ θόρυβον. Πάσσαλοι ἐκ ξύλου μαλακοῦ προετοιμασθέντες διὰ τοῦ ἐν λόγῳ τρόπου ἀφοῦ ἔμειναν ἐπὶ ἑπτὰ ὄλα ἔτη ἐν τῇ γῇ ἀνασυρθέντες εὐρέθησαν εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς οἷαν ἦσαν καὶ πρὶν ἐμπηχθῶσι». Πρέπει ὅμως τὰ διὰ πασσάλους ξύλα νὰ ἦναι πολὺ ξηρὰ καὶ οὕτω νὰ ἀλαίφωνται μὲ τὸ καρβουνάχρωμα τοῦτο.

Η ΕΠΙ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

Γενικῶς οἱ γεωργοὶ λέγουσιν ὅτι ἡ σελήνη ἐξασκεῖ μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς γεωργίας καὶ πάντων ἐν γένει τῶν φυτῶν. Ἡ γεωργικὴ αὕτη πεποιθήσις ἤρξατο ἤδη ἐν Εὐρώπῃ νὰ ἐρευνᾶται καὶ ἐπιστημονικῶς, κατὰ δὲ τὰς τελευταίας ταῦτα ἡμέρας λεπτομερέσταται ἐρευναι γίνονται, σκοποῦσαι τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ἂν αὕτη ἔχῃ ἀληθεῖς καὶ σπουδαίας τὰς βάσεις. Οἱ χωρικοὶ πασῶν τῶν χωρῶν ἔχουσι τὰς προλήψεις των ὡς πρὸς τὴν σελήνην. Ἐν Γαλλίᾳ πιστεύουσιν ὅτι τὰ

γογγύλια καὶ τὸ λινάρι πρέπει νὰ σπείρωνται, τὰ δένδρα νὰ φυτεύονται καὶ αἱ ἄμπελοι νὰ κλαδεύονται εἰς τὴν γέμισιν τοῦ φεγγαρίου. Ὁ Πλίνιος λέγει ὅτι οἱ κύαμοι (τὰ κουκία) πρέπει νὰ σπείρωνται κατὰ τὴν πανσέληνον αἱ δὲ φακαὶ κατὰ τὴν νέαν σελήνην. Ὁ Βαρρόν συμβουλεύει νὰ γίνηται ἡ συγκομιδὴ κατὰ τὴν περίοδον τῆς αὐξούσης σελήνης (γέμισιν). Πρὸς τοῦτοις ὑπάρχει καὶ τις συνήθεια τῆς ὁποίας ἡ ἐπιστήμη σήμερον ἀναζητεῖ τὴν ἀρχὴν, καὶ αὕτη εἶναι τὸ ὅτι μόνον κατὰ τὴν μείωσιν τῆς σελήνης (λήγευσιν τοῦ φεγγαρίου) κόπτουσι τὰ πρὸς ξυλίαν δένδρα, διότι ἄλλως, λέγουσιν οἱ ἐπαγγελλόμενοι τοῦτο τὸ ἔργον, τὰ ξύλα δὲν διατηροῦνται, ἀλλὰ καὶ οἱ σκώληκες τὰ τρώγουσι καὶ σήπονται. Ὡστε ἂν ἔχῃ οὕτω ἡ σελήνη ἐξασκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ χυμοῦ τῶν δένδρων. Καὶ τοῦτο τὸ πρόβλημα καταγίνονται σήμερον οἱ ἐπιστήμονες νὰ λύσωσιν. Οἱ ἄγριοι Ἴνδοι, τὸ αὐτὸ ἐπίσης πιστεύοντες, μόνον καθ' ὠρισμένας τῆς σελήνης φάσεις κόπτουσι τὸ βάμβου (τὸν ἰνδοκάλαμον). Κατὰ τοὺς ἰθαγενεῖς ὄλον τὸ μυστήριον δι' οὗ διατηρεῖται τὸ ζιγγίβερι (ζαινζεφίλι) ἀπὸ τὰς τρώγας (σάρακας) οἷτινες ταχέως τὸ καταστρέφουσι διαρκούσης τῆς εἰς Εὐρώπην μεταφορᾶς του, συνίσταται νὰ συναχθῇ κατὰ ἀσελήνους νύκτας. Ἡ ἐπιρροὴ τῶν φάσεων τῆς σελήνης ἐπὶ τῆς περιοδικότητος τῆς θερμῆς ἐθεωρεῖτο βεβαιωτάτη πρὸ τινων ἤδη ἐτῶν ἐν Ἰνδικῇ, αἱ δὲ θεωρίαι τοῦ δόκτωρος Γερῶλδου καὶ ἄλλων σοφῶν, οἷτινες κατεπολέμησαν τὴν ἰδέαν ταύτην, δὲν ἐφάνησαν ἀρκετὰ πειστικά. Αἱ παρατηρήσεις μέχρι τοῦδε εἶναι ὀλιγάριθμοι καὶ οὐδὲ ἐγένοντα μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἀκριβείας ὅπως δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς στερεὰ βάσις ἐπιστημονικῇ. Ἐκτὸς τούτου οὐδεὶς δύναται νὰ καταδικάσῃ ἐκ τῶν προτέρων ὡς σαθρὰν πεποιθήσιν συνισταμένην εἰς τὸ ὅτι τὸ ἄστρον, τὸ ὁποῖον προξενεῖ τὰς παλιρροίας ἔχει ἐπιρροὴν καὶ ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ὑγρῶν ἐντὸς τοῦ διοργανισμοῦ τῶν φυτῶν ἢ τῶν ζώων.

(Κ. Ἐπιστήμη).